

Vedoucovský posudek diplomové práce Hany Weiserové
Úpravy textů pro děti a mládež pro neslyšící děti

Diplomantka si pro svou práci vymyslela téma adaptace děl literatury pro děti a mládež pro potřeby škol pro sluchově postižené děti. V zásadě samostatně si vytvořila i osnovu práce a zvolila její metodu. Nejprve stručně vymezila literaturu pro děti a mládež, její funkce a žánry, poté shrnula starší směrnice pro úpravy literárních textů v edicích určených dětem a nastínila současnou situaci v oblasti edičních/adaptačních úprav prováděných v takových publikacích. V dalším bloku práce popsala způsob, jakým jsou na PedF UP v Olomouci vytvářeny adaptace literárních děl pro potřeby škol vzdělávajících neslyšící děti.

Cílem práce bylo analyzovat a zhodnotit olomouckou praxi na příkladě jedné takové adaptace. Diplomantka si vybrala adaptaci Honzíkovy cesty; proto uvedla základní data o autorovi Honzíkovi Bohumilu Říhovi, o knížce samé a o verzích jejího textu a konzultovala s učitelkami využití tohoto díla ve školní praxi jak běžných základních škol, tak škol pro sluchově postižené.

Analýza a hodnocení adaptace Honzíkovy cesty, kterou vytvořila na PedF UP v Olomouci Jana Purová, probíhaly dvěma metodami, v obou případech v podobě srovnání adaptace s prototextem. První metodou je výpočet čitelnosti textu podle Mistríkova vzorce: zde se ukázalo, že text adaptovaný je jen velmi mírně snazší pro čtení než prototext. Druhou metodou je srovnání všech odchylek adaptace od prototextu ve vybraném vzorku textu (tímto vzorkem je první kapitola, k detailní komentované analýze si pak diplomantka vybrala úryvek této kapitoly): zde se vyjevilo, že úpravy jsou nesystematické a text *de facto* deestetizují: vynecháním motivací jednání postav a vyškrtnutím emocionálních prvků z textu vzniká zploštěný text s mizivým estetickým potenciálem.

Teoretická, přípravná část práce je psána stručně, vytváří informacemi podávanými v logickém sledu základní potřebné pozadí k pozdější analýze. Vlastní – komentující i usouvztažňující – hlas autorky zůstává spíše v pozadí, teoretická část je v převážné míře složena z citací. Autorčina analýza, tedy stěžejní část posuzované práce, je podle mého názoru přesvědčivá a postačující: je pravděpodobné, že rozbor dalších kapitol by přinesl v zásadě stejné výsledky. Analýza vyúsťuje v kritiku olomoucké praxe jako koncepčně neujasněné a lingvisticky nepoučené, a vpsledku vlastně jako zbytečně vykonané práce. Kritikou arci posuzovaná diplomová práce nekončí: diplomantka podává i vlastní doporučení toho, jak by mohl vypadat postup vedoucí ke kvalitnějším textovým materiálům.

Práce je v současné podobě k obhajobě předkládána podruhé, první verze obhájena nebyla. V posudku první verze jsem kriticky hodnotil absenci úvah o funkcích, které má literární text ve výuce neslyšících plnit. Do druhé verze práce byly tyto úvahy ústrojně doplněny, a to jak do části teoretické, tak do autorčina hodnocení analyzované praxe. Snad jen rozdíl mezi funkcemi formativní a výchovnou není na s. 35–36 zcela zřejmý. (V teoretické části mám ještě silné pochybnosti o tom, zda M. Komárek skutečně ve zdrojovém textu píše o *praslovanských* legendách.)

Formální stránka práce není ani v druhé verzi příliš kvalitní. Práce obsahuje chyby v čárkové interpunkci, překlepy, chyby morfologické a řadu neobratných, syntakticky nepřesných formulací.

Předložená práce Hany Weiserové podle mého názoru obvyklé požadavky kladené na diplomové práce splňuje a k obhajobě ji doporučuji. Navrhuji hodnotit ji jako velmi dobrou.

V Praze 31. července 2016

doc. Mgr. Robert ADAM, Ph.D.